



شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران

مدرسه علمیه حضرت ولی عصر (عج) شهرستان بناب

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

شیطان و عملکردهای آن در آیات و روایات

معصومین علیهم السلام

استاد راهنما

حجت الاسلام والمسلمین سید ولی سید تاج الدینی

استاد داور

حجت الاسلام والمسلمین ناصر اصغری

پژوهشگر

مریم قلی زاده

تابستان ۱۳۹۵





شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران

مدرسه علمیه حضرت ولی عصر (عج) شهرستان بناب

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

شیطان و عملکردهای آن در آیات و روایات

معصومین علیهم السلام

استاد راهنما

حجت الاسلام والمسلمین سید ولی سید تاج الدینی

استاد داور

حجت الاسلام والمسلمین ناصر اصغری

پژوهشگر

مریم قلی زاده

تابستان ۱۳۹۵

تحمیدیه

سپاس خدای را که اول است و پیش از او، اول نبوده و آخر است و پس از او آخری
نباشد، خدایی که دیده‌های بینندگان از دیدنش ناتوانند و اندیشه‌های وصف کنندگان از عهده
وصفش برنیایند.

تقدیم به:

شهدای مدافع حرم سیده زینب علیها السلام

- ۱۳۸۹.
۳۱. قرشی، علی اکبر، قاموس قرآن، ج ۱، ۲، ۳، ۴، چاپ هشتم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۵۲.
۳۲. محدثی، جواد، فرهنگ غدیر، چاپ هفتم، قم، نشر معروف، ۱۳۸۹.
۳۳. محمدی آشنانی، علی، ابلیس دشمن قسم خورده، چاپ اول، قم، مؤسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۴.
۳۴. مطهری، مرتضی، توحید، چاپ دهم، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۸۱.
۳۵. _____، مجموعه آثار مرتضی مطهری، ج ۱، چاپ پانزدهم، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۸۷.
۳۶. معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، ج ۵، چاپ دوم، تهران، انتشارات نامن، ۱۳۸۴.
۳۷. مکارم شیرازی، ناصر و دیگران، اخلاق در قرآن، ج ۲، چاپ اول، قم، مدرسه الامام علی بن ابیطالب (علیه السلام)، ۱۳۷۷.
۳۸. _____، تفسیر نمونه، ج ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، چاپ بیست و هفتم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶.
۳۹. _____، یکصد موضوع اخلاقی در قرآن و حدیث، چاپ سوم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۴.
۴۰. منگنه چی، حجّت، بیراهه ها، چاپ اول، قم، مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی، ۱۳۹۱.
۴۱. موحدی، هادی، یک هزار حدیث، چاپ اول، قم، انتشارات ارم، ۱۳۸۳.
۴۲. نصیری، محمد، شیطان دشمن دیرینه انسان، تهران، مؤسسه مطبوعاتی افتخاریان، ۱۳۵۱.
۴۳. نگارش، حمید و همکاران، فرهنگ شیعه، بی چا، قم، زمزم هدایت، ۱۳۸۵.
۴۴. نگارش، حمید، کثر راهه شیطان پرستی، قم، انتشارات زمزم هدایت، ۱۳۸۸.
۴۵. هاشمی رفسنجانی، اکبر، برگزیده فرهنگ قرآن، ج ۱ و ۳، قم، مؤسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۷.
۴۶. هلالی، سلیم بن قیس، محمود افتخارزاده، تاریخ سیاسی صدر اسلام، ترجمه کتاب سلیم، چاپ اول، تهران، انتشارات رسالت قلم، ۱۳۷۷.
۴۷. یعقوبی، رقیه، دنیای شگفت جن، ابلیس، شیطان، قم، انتشارات بوستان دانش، ۱۳۹۰.

۴۸. یوسفی، محمد، شیطان در آخرالزمان، چاپ سوم، قم، خورشید هدایت، ۱۳۸۹.

(ب) منابع عربی

۱. ابن ابی الحدید، عبدالحمید بن هبه الله، شرح نهج البلاغه لابن ابی الحدید، محمد ابوالفضل ابراهیم، ج ۱، ۳، ۶، ۱۳، چاپ اول، قم، مکتبه آیه الله المرعشی النجفی، ۱۴۰۴.
۲. ابن بابویه (شیخ صدوق)، محمد بن علی، الخصال، حسن زاده، ج ۱، چاپ اول، قم، انتشارات فکراوران، ۱۳۸۸.
۳. _____، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، چاپ سیزدهم، قم، نشر اخلاق، ۱۳۷۸.
۴. _____، امالی، چاپ ششم، تهران، کتابچی، ۱۳۷۶.
۵. _____، من لا یحضره الفقیه، علی اکبر غفاری، ج ۱، چاپ دوم، قم، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۱۳ ق.
۶. ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، تحف العقول، علی اکبر غفاری، چاپ دوم، قم، جامعه مدرسین، ۱۴۰۴ ق.
۷. ابن طاووس، علی ابن موسی، إقبال الاعمال، ج ۲، چاپ دوم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۹ ق.
۸. ابن فهد حلی، احمد بن محمد، عده الداعی و نجاح الساعی، احمد موحدی قمی، چاپ اول، بی جا، دارالکتب الاسلامی، ۱۴۰۷ ق.
۹. ابن محمد بن نعمان (شیخ مفید)، محمد، امالی، چاپ دوم، قم، انتشارات نوید اسلام، ۱۳۹۰.
۱۰. _____، المقنعه، چاپ اول، قم، کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ۱۴۱۳ ق.
۱۱. اصفهانی، الراغب، مفردات الفاظ القرآن الکریم، چاپ دوم، تهران، انتشارات مرتضوی، ۱۳۷۶.
۱۲. آلوسی، محمود، روح المعانی فی تفسیر القرآن العظیم، ج ۱۲، بیروت، دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۵ ق.

۱۳. بحرانی، هاشم بن سلیمان، البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، چاپ اول، قم، مؤسسه بعثه، ۱۳۷۴.
۱۴. بخاری، محمد بن اسماعیل، صحیح بخاری، ج ۴، بیروت، دارالفکر، ۱۴۲۴ ق.
۱۵. برقی، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، جلال الدین محدث، ج ۲، چاپ دوم، قم، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۱.
۱۶. بروجردی، آقا حسین، جامع احادیث الشیعہ (للبروجردی)، ج ۲۵، چاپ اول، تهران، انتشارات فرهنگ سبز، ۱۳۸۶.
۱۷. تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد، غررالحکم و دررالکلم، مهدی رجائی، چاپ دوم، قم، دارالکتب الاسلامی، ۱۴۱۰ ق.
۱۸. حر عاملی، محمد بن حسن، هدیاه الامه إلى أحكام الائمه (علیهم السلام)، ج ۸، چاپ اول، مشهد، آستانه الرضویه المقدسه، مجمع البحوث الاسلامیه، ۱۴۱۴ ق.
۱۹. _____، وسائل الشیعہ، ج ۲ و ۶، چاپ اول، قم، مؤسسه آل البيت (علیهم السلام)، ۱۴۰۹ ق.
۲۰. راوندی کاشانی، فضل الله بن علی، النوادر، احمد صادقی اردستانی، چاپ اول، قم، دارالکتاب، بی تا.
۲۱. الریشهری، محمد، میزان الحکمه، ج ۳، الطبعة الاولى، قم، دارالحديث، ۱۴۲۲ ق.
۲۲. زمخشری، محمود بن عمر، الفایق فی غریب الحديث، ج ۳، چاپ اول، بیروت، دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۷ ق.
۲۳. _____، الکشاف عن حقائق غوامض التنزیل، ج ۴، بی جا، بیروت، دارالکتاب العربی، ۱۴۰۷ ق.
۲۴. شریف الرضی، محمد بن حسین، المجازات النبویه، صبحی صالح، چاپ اول، قم، دارالحديث، ۱۴۲۲ ق.
۲۵. شعیری، محمد بن محمد، جامع الأخبار (لشعیری)، چاپ اول، نجف، مطبعه حیدریه، بی تا.
۲۶. شهید ثانی، زین الدین بن علی، منیه المريد، رضا مختاری، چاپ اول، قم، مکتب الاعلام الاسلامی، ۱۴۰۹.
۲۷. شیخ بهایی (عاملی)، محمد بن حسین، علی بن طیفور بسطامی، منهاج النجاح فی ترجمه مفتاح الفلاح، حسن حسن زاده آملی، چاپ ششم، تهران، حکمت، ۱۳۸۴.

۲۸. طباطبائی، محمد حسین، تفسیر المیزان، محمدباقر موسوی همدانی، ج ۱۲ و ۱۹، چاپ بیست و هشتم، قم، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.
۲۹. طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، چاپ چهارم، قم، شریف رضی، ۱۴۱۲ ق.
۳۰. طبرسی، علی بن حسن، مشکاه الانوار و فی غرر الاخبار، چاپ دوم، نجف، المکتبه الحیدریه، ۱۹۶۵ م.
۳۱. طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، ج ۹ و ۴، تهران، انتشارات ناصر خسرو، ۱۳۷۲.
۳۲. طریحی، فخرالدین، مجمع البحرین، ج ۴، چاپ دوم، بی جا، مرتضوی، ۱۳۶۲.
۳۳. العروسی الحویزی، عبد علی بن جمعه، تفسیر نورالثقلین، هاشم رسولی محلاتی، ج ۳ و ۱، چاپ چهارم، قم، اسماعیلیان، ۱۴۱۵ ق.
۳۴. عیاشی، محمد بن مسعود، تفسیر العیاشی، هاشم رسولی محلاتی، ج ۲، چاپ اول، تهران، المطبعه العلمیه، ۱۳۸۰.
۳۵. فیض کاشانی، محمد محسن بن شاه مرتضی، الوافی، ج ۲۶ و ۲۴، چاپ اول، اصفهان، کتابخانه امام امیرالمؤمنین علی (علیه السلام)، ۱۴۰۶ ق.
۳۶. _____، تفسیر الصافی، حسین اعلمی، ج ۲ و ۵، چاپ دوم، تهران، مکتبه الصدر، ۱۴۱۵ ق.
۳۷. _____، المحجه البیضاء فی تهذیب الاحیاء، ج ۵، طبعه الثانیه، بیروت، مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، ۱۴۰۳.
- ۳۸.
۳۹. قطب الدین راوندی، سعید بن هبه الله، قصص الانبیاء (علیهم السلام)، غلامرضا عرفانیان یزدی، چاپ اول، مشهد، مرکز پژوهش های اسلامی، ۱۴۰۹ ق.
۴۰. قمی مشهدی، محمد بن محمد رضا، تفسیر کنز الدقائق و بحر الغرائب، حسین درگاهی، ج ۵، چاپ اول، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۶۸.
۴۱. قمی، عباس، سفینه البحار، ج ۱ و ۵، چاپ سوم، قم، دار الاسوه للطباعه و النشر، ۱۳۸۰.
۴۲. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول الکافی، ترجمه مصطفوی، ج ۴، چاپ اول، تهران، کتاب فروشی علمیه اسلامی، ۱۳۶۹.

۴۳. _____، الروضه من الكافي، ترجمه رسولی محلاتی، علی اکبر غفاری، ج ۲، چاپ اول، تهران، انتشارات علمیه اسلامی، ۱۳۶۴.
۴۴. _____، الكافي، علی اکبر غفاری، محمد آخوندی، ج ۲، ۳، ۴، ۸، چاپ چهارم، تهران، دار الکتب الاسلامیه، ۱۴۰۷ ق.
۴۵. مازندرانی، محمد هادی بن محمد صالح، شرح فروع الکافی، محمد جوادی محمودی، ج ۲، چاپ اول، قم، دار الحدیث للطباعه و النشر، ۱۴۲۹ ق.
۴۶. مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، بحار الانوار، ج ۹۳، ۸۹، ۹۱، ۷۹، ۷۴، ۷۳، ۶۳، ۶۹، ۷۰، ۶۰، ۴۴، ۳۴، ۳۳، ۱۵، ۱۱، ۶، ۲، چاپ دوم، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۳ ق.
۴۷. _____، مرآه العقول فی شرح أخبار آل الرسول، هاشم رسولی محلاتی، ج ۱۳ و ۲۲، چاپ دوم، تهران، دار الکتب الاسلامیه، ۱۴۰۴.
۴۸. مصطفوی، حسن، مصباح الشریعه، ترجمه مصطفوی، تهران، انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۶۰.
۴۹. نراقی، ملا احمد، معراج السعاده، احمد شادرخ، چاپ اول، تهران، راه علم، ۱۳۸۶.
۵۰. نوری، حسین بن محمد تقی، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، چاپ اول، قم، مؤسسه آل البيت (علیهم السلام)، ۱۴۰۸ ق.
۵۱. هاشمی خویی، میرزا حبیب الله و همکاران، منهاج البراعه فی شرح نهج البلاغه (خویی)، ابراهیم میانجی، ج ۲ و ۳، تهران، مکتبه الاسلامیه، ۱۴۰۰ ق.

ج) سایت ها و نرم افزارها

۱. بازارگان، علی، شیطان در دین یهود و مسیح، www.blogsky.com، ۱۶/۳۵، ۱۳۹۵/۵/۲۸.
۲. قهرمانی، علی، شیطان شناسی، www.ghahremani110.blogfa.com، ۱۶/۳۰، ۱۳۹۵/۵/۲۸.
۳. کوشافر، توحید، «جایگاه شیطان»، www.blog.com، ۱۱:۲۰، ۱۳۹۵/۴/۳.
۴. نرم افزار نور (جامع الاحادیث و جامع التفاسیر)